

การบริหารจัดการชั้นเรียน (CLASSROOM MANAGEMENT)

อาจารย์ ดร.ปวีร์ กาญจนภิ นิลผาย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การบริหารจัดการชั้นเรียน

- หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษาตลอดจนช่วยสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน

การจัดการชั้นเรียนที่ดี

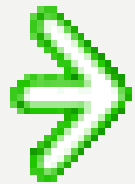
1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

(Physical Environment)

2. สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา

(Psychological Environment)

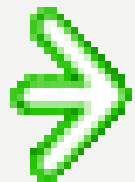
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

การจัดโต๊ะเรียนและเก้าอี้ของนักเรียน

การจัดป้ายนิเทศ

การจัดสภาพห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ

การจัดโต๊ะเรียนและเก้าอี้ของนักเรียน

- ขนาดเหมาะสมกับรูปร่างและวัย
- ช่องว่างระหว่างแถว
- สะดวกต่อการทำความสะอาด
- รูปแบบที่ไม่จำเจ
- นักเรียนที่นั่งทุกจุดอ่านกระดานดำได้ชัดเจน
- แถวหน้าของโต๊ะเรียนควรห่างไม่น้อยกว่า 3 เมตร

หลักการจัดที่นั่งในชั้นเรียน

- การจัดแบบดั้งเดิมและโรงภาพยนตร์ : จัดตามความกว้างของห้อง แถวละ 5-7 ที่นั่ง จัด 5-6 แถว มีที่เดินตรงกลาง

—เป็นการสื่อสารจากครูถึงกลุ่มใหญ่ ไม่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม เหมาะกับการสื่อสารความรู้ทั่วไปก่อนทำกิจกรรมอื่น

หลักการจัดที่นั่งในชั้นเรียน

- การจัดที่นั่งแบบกลุ่ม

- **แบบโต๊ะกาแฟ** : โต๊ะเล็กๆ ตรงกลาง สมาชิก 4-7 คนนั่งล้อมรอบ กระตุ้นให้พูดคุย แบ่งปันความรับผิดชอบ ครูดูแลได้ทั่วถึง แต่จะไม่สะดวกเมื่อครูชี้แจง บางคนต้องหันหน้ากลับมา
- **แบบสวนอาหาร** : โต๊ะขนาดใหญ่ ตรงกลาง สมาชิก 3-7 คนนั่งรอบล้อม อาจดูไร้ระเบียบ ได้บรรยากาศเป็นกันเอง สมาชิกทำงานด้วยกันปรึกษากัน แต่ใช้บริเวณมาก

- **แบบโต๊ะประชุม** : โต๊ะประชุมขนาดใหญ่อยู่ตรงกลาง สมาชิก 15-30 คน
นั่งล้อมรอบ ทุกคนเห็นหน้ากันหมด

เหมาะสำหรับเรียนสัมมนาหรือกรณีศึกษา ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น แต่
บรรยากาศที่เป็นทางการทำให้ไม่กล้า ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศ

- **แบบวงกลม** : ตรงกลางเป็นที่ว่าง สมาชิก 7-15 คนนั่งเก้าอี้เดี่ยวล้อมรอบ
เหมาะสำหรับการอภิปราย แสดงความคิดเห็นได้เต็มที่แต่ไม่เหมาะกับการ
เขียน มักเกิดปัญหาในการสื่อสารและการได้ยินเสียง

การจัดวางโต๊ะครู

- อยู่หลังชั้นเรียน : ได้กระแวงตลอด
- อยู่หน้าชั้นเรียน : ครูเป็นศูนย์กลาง มองเห็นทั่ว
- อยู่กลางชั้นเรียน : ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้เรียนเข้าหาครูได้ง่าย ครูรู้สึกไม่เป็นส่วนตัว
- อยู่ข้างชั้นเรียน : ครูมีความเป็นส่วนตัว แต่ไม่อาจมองผู้เรียนได้ทั่ว

การจัดป๋ายนิเทศ

- จัดตกแต่ง ออกแบบให้สวยงาม
- เนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับบทเรียน
- จัดให้ใหม่อยู่เสมอ สอดคล้องกับเหตุการณ์สำคัญ
- อาจจะใช้จัดติดผลงานนักเรียน และแผนภูมิแสดง ความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน

แนวการจัดป้ายนิเทศ

- กำหนดเนื้อหาที่จะจัด
- กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัด
- กำหนดชื่อเรื่อง
- วางแผนการจัดคร่าว ๆ
- ออกแบบการจัดที่แน่นอน
- ลงมือเตรียมชิ้นส่วนต่าง ๆ
- ลงมือจัดจริงบนแผ่นป้ายตามรูปแบบที่วางไว้

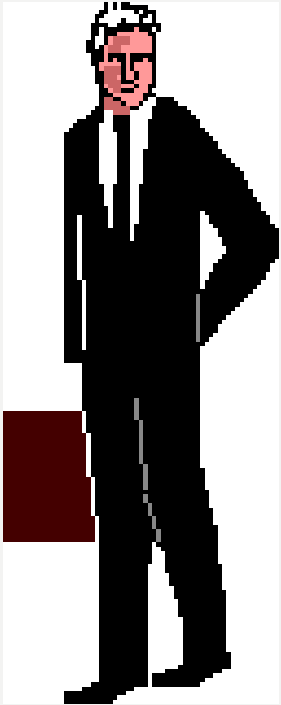
การจัดสภาพห้องเรียน ต้องให้ถูกสุขลักษณะ

- อากาศถ่ายเทได้ดี มีหน้าต่างเพียงพอ ประตูเข้าออกสะดวก
- แสงสว่างพอเหมาะ
- ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ
- มีความสะอาดโดยฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบช่วยกันเช็ดกวาด

สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา

- สร้างความรู้สึทางบวกของผู้เรียนให้เกิดขึ้น เช่นการทำ
ให้ผู้เรียนมีความเชื่อว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถที่
จะเรียน
- สัมพันธภาพของครูกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกัน
- ความเข้าใจกันสามารถศึกษาได้จากความต้องการพื้นฐาน
ของนักเรียน

การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน

ไม่รื้อฟื้นปัญหาที่เคยเกิดขึ้น

ให้ความยุติธรรมแก่เด็ก อย่างเท่าเทียมกัน

ตั้งเป้าหมายที่นักเรียนสามารถทำได้

ครูควรบอกถึงข้อจำกัดของตน

ครูควรทราบข้อจำกัดของเด็กแต่ละคน

ครูควรใส่ใจเด็กทุกคน

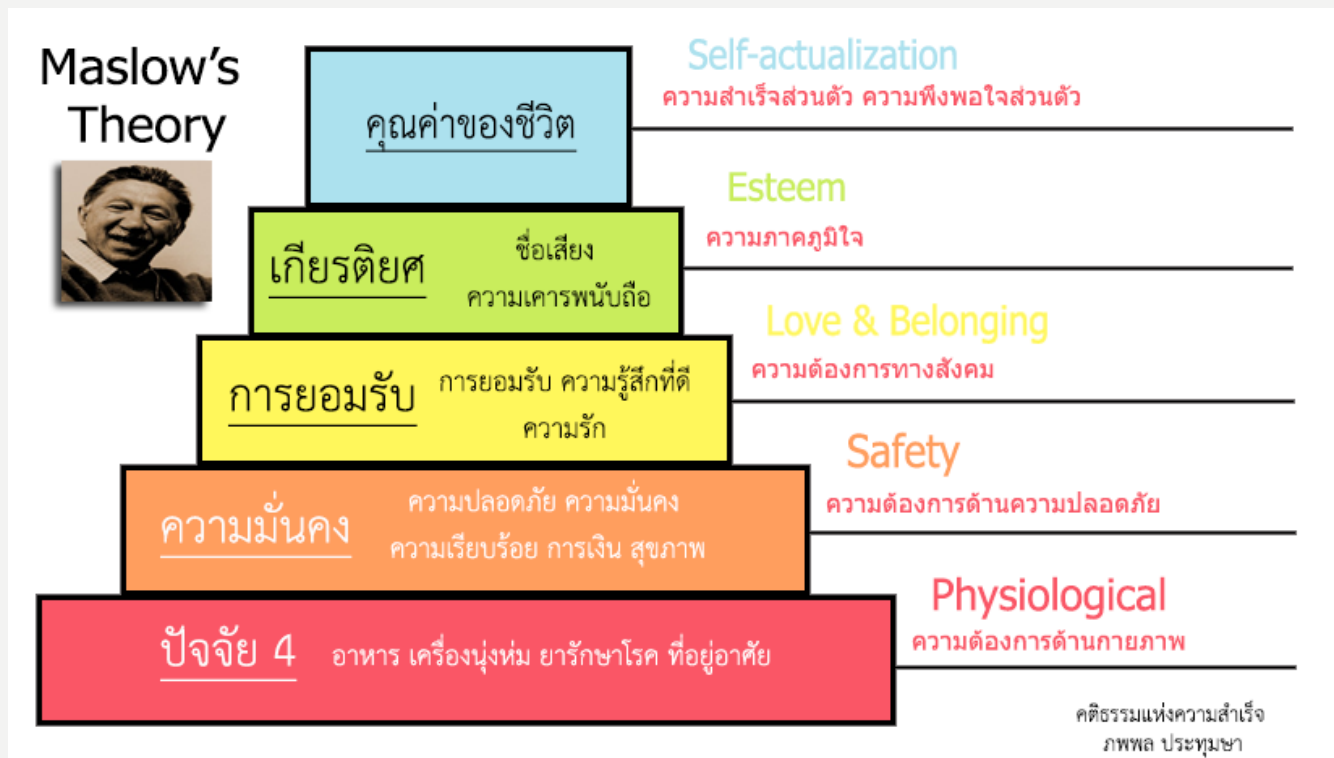
บรรยากาศในชั้นเรียน

- การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน แบ่งเป็น
- 1. บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) เป็นบรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้นักเรียนทำงานให้ประสบผลสำเร็จ นักเรียนจะเกิดความเชื่อมั่น และพยายามทำงานให้สำเร็จ
- 2. บรรยากาศที่มีอิสระ (Freedom) เป็นบรรยากาศที่นักเรียนมีโอกาสดำคิด ตัดสินใจเลือก สิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า โดยปราศจากความกลัวและวิตกกังวลบรรยากาศเช่นนี้จะส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเรียนได้โดยไม่รู้สึกลังเลหรือเครียด
- 3. บรรยากาศที่มีการยอมรับนับถือ (Respect) เป็นบรรยากาศที่ครูรู้สึกว่ามีคุณค่า และสามารถเรียนได้ ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่น และยอมรับนับถือตนเอง
- 4. บรรยากาศที่มีความอบอุ่น (Warm) เป็นบรรยากาศทางด้านจิตใจ ครูมีความเข้าใจนักเรียน เป็นมิตร ยอมรับให้ความช่วยเหลือ ทำให้นักเรียนเกิดความอบอุ่น สบายใจ รักครู และรักการเรียน

แนวคิดและทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สมควรนำมาใช้

1. ความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน
2. การปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน

1. ความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน

2. การปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน

การปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน

(Behavior modification in classroom)

- หมายถึง การเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมของผู้เรียนจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมพึงประสงค์โดยอาศัยหลักการพฤติกรรมหรือหลักการเรียนรู้ และกระทำในชั้นเรียนเป็นหลัก

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

- พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมที่ผิดปกติไปจากบุคคลโดยทั่วไปและพฤติกรรมนั้นเป็นความผิดปกติในสังคมไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากพันธุกรรม หรือสิ่งแวดล้อมก็ได้ ยกตัวอย่าง คุณก้นขณะครูสอน หนึเรียน เป็นต้น

การเสริมแรงทางบวก (POSITIVE REINFORCEMENT)

การเพิ่มความถี่ของการเกิดพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากกรรมที่ตามหลังพฤติกรรมนั้น ซึ่งผลกรรมนั้นเรียกว่าตัวเสริมแรงทางบวก

A = เงื่อนไขนำ (Antecedents)

B = พฤติกรรม (Behavior)

C = ผลกรรม (Consequence)

ประเภทของตัวเสริมแรง (REINFORCERS)

1. ตัวเสริมแรงที่เป็น
สิ่งของ (Material
reinforcers)

2. ตัวเสริมแรงทางสังคม
(Social reinforcers)

3. ตัวเสริมแรงที่เป็น
กิจกรรม (Activity
reinforcers)

4. ตัวเสริมแรงที่เป็นเบี้ย
อรรถกร (Token
reinforcers)

5. ตัวเสริมแรงภายใน
(Covert reinforcers)

การเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement)

การเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการที่พฤติกรรมนั้นสามารถถอดถอนสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจได้

การลงโทษ (Punishment)

การลดโอกาสของการเกิด การสนองตอบ อันเป็นผลมาจากเหตุการณ์ (หรือผลกรรม) ที่ตามหลังการตอบสนองนั้นอย่างทันทีทันใด

เทคนิค

การลงโทษ

การตำหนิ
(Reprimands)

การปรับสินไหม
(Response cost)

ทำให้เกิดความเจ็บปวดทาง
ร่างกาย (Physical pain)

การใช้เวลานานอก
(Time out)

การแก้ไขให้ถูกต้องเกินกว่าที่
ทำผิด (Overcorrection)

จรรยาบรรณในการับพฤติกรรม

1. การแยกแยะลักษณะของผู้ใช้บริการ
2. การกำหนดปัญหาและเลือกเป้าหมาย
3. การเลือกวิธีการบำบัด
4. การรับผิดชอบ
5. การประเมินคุณภาพของนักจิตวิทยา
6. การเก็บข้อมูลและการรักษาความลับ
7. การปกป้องสิทธิของผู้ใช้บริการ
8. การประเมินการวิจัยในสภาพการณ์บำบัด

